

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa locală
4 februarie 2023
Clasa a VII-a

Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Se dau textele:

A. ”Încă nu-mi dădeam seama ce mi s-a întâmplat. Eram amețită, dar mă simțeam în același timp bine și bucuroasă. Ca atunci când vii bronzat dintr-o vacanță grozavă.

Îmi făcusem în două ore o grămadă de prieteni noi și îi recuperasem pe cei vechi. Luasem parte la o mulțime de aventuri și uitasem de certurile dintre mama și tata. Văzusem lacrimi și foame, necazuri și bucurii, toate mai mari decât ale mele. Întâlnisem un mic extraterestru fără prieteni, care vorbea cu ecoul, un băiat cu urechi de măgar, altul cu nas lung, care creștea și mai mult la fiecare minciună, fusesem în mijlocul unui uragan, apoi prinsă într-o peșteră cu doar un căpețel de lumânare și, în fine, purtasem o conversație cu o omidă, ceea ce însemnase pentru mine cel mai mare gest de curaj și politețe. Constatasem că nu e chiar atât de rău să fii obișnuit. Și să te poți obișnui cu neobișnuitul. În plus, se părea, învățasem să citesc fără să-mi dau seama. În fine, aflasem că numele meu, Laura, e prieten pe viață cu numele lui Raul.

Că veni vorba de el, îi lipisem în gând urechi de măgar. Îi făcusem nasul să crească la fiecare minciună – și oricine îl cunoaște știe că nu face economie de ele –, îl lăsasem în mijlocul uraganului și să flămânzească în peșteră și să fumeze din narghilea cu omida cea mai curiosă din lume. Dar pe parcursul tuturor întâmplărilor prin care trecusem, și el se schimbase, era un Raul nou, care mă văzuse în sfârșit și-mi spusese că-mi ține pumnii.

— Acum ne despărțim, mi-a vorbit în șoaptă Bibliotecarul bibliotecarilor, rolul meu a luat sfârșit.

Eram tot în sala de lectură. Dar acum era plină ochi. Colegii mei, fiecare cu cartea lui în față, apoi câțiva elevi din clasele mai mari.

Ianis și Alice erau cu Alice și omida, în cartea lor comună.

Tom era cu Tom și Becky.

Maria era pe corabia *Speranța*, în mijlocul uraganului, dar poate că de-acum vremea rea se terminase și plutea pe ape mai liniștite.

Ruxi era cu Pinocchio.

Marieta era cu Muc cel Mic și urecheat.

Raul... Raul era cu băiatul de pe altă planetă și cu numele meu amestecat în numele lui.

Bibliotecara era și ea la locul ei, cu ochelari cu rame roșii, iar buzele îi erau rujate în aceeași culoare. I-am simțit mirosul de parfum de portocală.

Bibliotecarului bibliotecarilor i s-a rulat barba albă. Diamantul din turban făcea mici fulgere orbitoare. Spre mirarea mea, și-a scos o batistă de hârtie și și-a șters ochii.

— De la praf, a spus. Se pune praful pe cărți.

Nu era fir de praf acolo. Am descoperit că Bibliotecarul plângea. Plângea ca la carte. Plângea pe mai multe voci.

— Le urăsc, ce mai! a zis.

M-am mirat foarte tare.

— Nu cărțile, despărțirile. [...]

Apoi mi-a vorbit direct, cum nu mai făcuse decât o dată, când intrasem pentru prima dată în carte:

— Îți dau un cadou de despărțire. Un talisman, că-ți plac talismanele. E codul nostru secret. Să-l păstrezi toată viața. O să-ți aducă noroc.

Codul secret al Invizibililor

Când citești un personaj, și personajul te citește pe tine.

Când iubești, găsești persoana iubită în toate cărțile. E cu tine.

Cărțile au trup și suflet, dar nu au vârstă.

Cărțile sunt în stare să-ți schimbe vârsta: te fac copil, bătrân, tânăr, adult, după bunul lor plac.

Deși nu îți vorbesc direct, cărțile îți vorbesc doar ție.

Cărțile seamănă mult cu oamenii.

Oamenii le seamănă mult cărților și ar trebui citiți cu grijă. Nu le săriți paginile.

Dar cărțile le sunt superioare oamenilor în cele mai multe privințe.

Cărțile sunt foarte răbdătoare și nu se supără niciodată.

O carte bună îți face bucurie, indiferent de tristețea ei.

Cărțile bune nu te mint și nici tu nu le poți minți.

Cărțile nu mor niciodată.”

(Ioana Pârvulescu, *Invizibili*)

B. ”Domnul Omidă și Alice se priviră câțva timp în tăcere; în cele din urmă, domnul Omidă scoase ciubucul din gură și o întrebă cu glas sfârșit, somnoros:

— Da' dumneata cine ești?

Alice nu prea se simțea încurajată de această introducere. Răspunse cam sfioasă:

— De, în clipa asta nu prea știu, domnule, cine sunt; atâta știu – cine eram când m-am dat jos din pat azi-dimineață, dar cred că de-atunci m-am schimbat de câteva ori.

— Adică cum? zise domnul Omidă cu severitate. Vorbește lămurit!

— Aș vrea, domnule, zise Alice, dar mi-e teamă că n-o să pot, fiindcă nici eu nu-s lămurită.

— E de neînțeles, zise domnul Omidă.

— Mă tem că mai de înțeles ca atât n-o să vă pot explica, răspunse Alice, foarte politicos, de vreme ce și mie îmi e totul de neînțeles; și, știți, când te schimbi de atâtea ori pe zi, începi să nu mai înțelegi nimic, nu-i așa?

— Nu-i așa! zise domnul Omidă.

— De, poate că dumneavoastră încă n-ați fost în situația asta, zise Alice, dar când o să trebuiască să vă schimbați în crisalidă – și o să vină și ziua aceea – și apoi în fluture, desigur c-o să vi se pară cam ciudat, nu credeți?

— Deloc, zise domnul Omidă.

— De, poate că dumneavoastră simțiți altfel decât mine, zise Alice, tot ce știu e că mie mi s-ar părea foarte ciudat.

— Dumitale! zise domnul Omidă cu dispreț. Da' cine ești dumneata?

Ceea ce iarăși îi aducea înapoi la punctul de unde pornise convorbirea. Alice era cam săcâită de faptul că domnul Omidă îi vorbea atât de scurt; se ridică în picioare și zise, foarte serios:

— Cred că mai întâi ar trebui să-mi spuneți cine sunteți dumneavoastră!

— De ce? zise domnul Omidă.

Iată altă întrebare care o cam uluia; și cum nu-i dădea în gând niciun răspuns prea bun, și cum domnul Omidă părea să fie într-o dispoziție foarte proastă, Alice întoarse spatele, să plece.

— Vino înapoi! o strigă domnul Omidă. Am ceva important să-ți spun!

Asta era o făgăduială ispititoare, încât Alice se întoarse iar și se apropie.

— Nu te pierde cu firea, zise domnul Omidă.

— Asta-i tot? făcu Alice, stăpânindu-și cu greu supărarea.

— Nu, zise domnul Omidă.

Alice gândi că la urma urmei putea să mai aștepte – tot n-avea ceva mai bun de făcut și poate că până la urmă tot îi mai spunea ceva interesant. Câteva minute, domnul Omidă pufăi înainte în tăcere, dar în cele din urmă își desfăcu brațele încrucișate, scoase ciubucul din gură și zise:

— Va să zică, gândești că te-ai schimbat, hm?

— Mă tem că da, domnule, zise Alice. Unele lucruri nu mi le amintesc ca altă dată, și nici zece minute în șir nu rămân la fel, ba mă fac mică, ba mă fac mare!

— Ce lucruri nu-ți amintești? întrebă domnul Omidă.

— Păi, de pildă, am încercat să spun poezia „Când harnica albină vrea“ și a ieșit cu totul altceva! răspunse Alice, cu glas foarte jalnic.

— Spune poezia „Ești bătrân, taică Will“ — zise domnul Omidă.

[...]

— N-ai spus-o bine, zise domnul Omidă.

— Da, mi se pare și mie că nu prea am spus-o bine; unele cuvinte mi-au ieșit altfel.

— Ți-a ieșit altfel de la început până la sfârșit, spuse categoric domnul Omidă, după care urmă o tăcere de câteva minute.

Cel dintâi vorbi domnul Omidă.

— Ce mărime ți-ar conveni? întrebă.

— A, nu m-am gândit la o mărime anume, răspunse repede Alice. Atâta că-i neplăcut să te tot schimbi mereu, știți?

— Nu știu, zise domnul Omidă.

Alice nu mai spuse nimic; în viața ei nu mai întâlnise pe cineva care s-o contrazică atâta; simțea că-și pierde răbdarea.

— Cum ești acum îți place?

— De... mi-ar plăcea să fiu nițeluș mai mare, domnule, dacă nu vă e cu supărare, spuse Alice. E jalnic să ai o înălțime de un deget.

— Ba deloc, e o înălțime foarte bună! zise cu mânie domnul Omidă, înălțându-se țeapăn pe când vorbea (avea exact înălțimea de un deget).

— Dar eu nu-s obișnuită! se scuză biata Alice cu glas plângător. Și gândi în sinea ei: „Of, că numai de ființe supărăcioase dau!“

— O să te obișnuiești cu timpul, spuse domnul Omidă și, luând ciubucul în gură, porni iar să pufăie.

De data asta, Alice așteptă cu răbdare până va binevoi să-i vorbească din nou. După un minut, două, domnul Omidă scoase ciubucul din gură, căscă o dată, de două ori, se scutură, apoi se dete jos de pe ciupercă și se depărtă prin iarbă, rostind între timp, nepăsător:

— Dintr-o parte crești mare, din cealaltă te faci mică.

”Dintr-o parte din ce? Cealaltă parte din ce?“ se întrebă Alice în sinea ei.

— Din ciupercă, zise domnul Omidă, de parcă ar fi fost întrebat cu glas tare; și, o clipă mai târziu, se făcuse nevăzut.”

(Lewis Carrol, *Alice în Țara Minunilor*)

C.

**SĂPTĂMÂNA
COMEDIEI**

PROGRAM BILETE

Maria Mirabela (1981)

Regia: Ion Popescu-Gopo, Natalia Bodiul

Cu: Medeea Marinescu, Gilda Manolescu

Gen film: Fantastic, Muzical

Durata: 69 minute

Două fetițe sunt antrenate într-o călătorie fantastică în care vor întâlni zâne, licurici, broscuțe, omizi și vor trăi numeroase aventuri.

Filmul are secvențe cu desene animate.

Maria Mirabela este primul film românesc în care maestrul Gopo reușește să captiveze publicul spectator tânăr și adult, cu efectele sale combinatorice între jocul viu al actorilor și desenul animat. Cu toate că nu a beneficiat de o tehnică sofisticată, el a reușit să creeze o poveste verosimilă, în care oameni și desene animate comunică.

(<https://saptamanacomediei.ro/maria-mirabela-1981/>)

SUBIECTUL I**20 de puncte**

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Există doar cuvinte derivate în seria:

- a) bucuroasă, curioasă, somnoros
- b) fângăduială, mulțime, recuperasem
- c) ispititoare, pufăi, tristețea
- d) neînțeles, niciodată, răbdătoare.

2 puncte

2. Cuvântul subliniat din enunțul *Se pune praful pe cărți*. are sens figurat în enunțul:

- a) Bunica folosește praf de copt la checuri.
- b) În timpul războiului, crește prețul prafului de pușcă.
- c) La farmacie țin tot felul de prafuri în borcane.
- d) M-a făcut praf cu interpretarea la pian de aseară.

2 puncte

3. Conține câte un diftong fiecare cuvânt din seria:

- a) bibliotecara, ești, țeapăn;
- b) două, prieteni, taica;
- c) eram, iarbă, obișnuiești;
- d) oameni, plângea, ziua.

2 puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile corecte la cerințele de mai jos:

4. Alcătuieste două enunțuri prin care să illustrezi polisemia cuvântului subliniat în fragmentul:

domnul Omidă scoase ciubucul din gură.

2 puncte

5. Precizează cazul substantivelor subliniate în secvența: *maestrul Gopo reușește să captiveze publicul spectator tânăr și adult, cu efectele sale combinatorice între jocul viu al actorilor și desenul animat.* **2 puncte**
6. Transcrie complementele din secvența: *Întâlnisem un mic extraterestru fără prieteni, care vorbea cu ecoul* și precizează felul acestora. **2 puncte**
7. Construiește un enunț în care cuvântul subliniat în secvența: *purtasem o conversație cu o omidă, ceea ce însemnase pentru mine cel mai mare gest de curaj și politețe* să aibă altă valoare morfologică, pe care o vei indica. **2 puncte**
8. Notează valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvântului subliniat în enunțul: *Cărțile bune nu te mint și nici tu nu le poți minți.* **2 puncte**
9. Realizează un enunț asertiv care să conțină un complement direct exprimat prin verb la supin. **2 puncte**
10. Rescrie enunțul următor, trecând toate substantivele de la plural la singular și operând toate transformările necesare:
Oamenii le seamănă mult cărților și ar trebui citați cu grijă. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea **40 de puncte**

Scrive pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textele date:

1. Identifică tiparul textual din secvența: *După un minut, două, domnul Omidă scoase ciubucul din gură, căscă o dată, de două ori, se scutură, apoi se dete jos de pe ciupercă și se depărtă prin iarbă* și explică-ți alegerea, într-un enunț. **6 puncte**
2. La ce persoană sunt relatate întâmplările în textul **A**? Explică, în 2 – 3 enunțuri, un efect pe care îl creează această alegere a autorului. **6 puncte**
3. Crezi că un copil de astăzi ar fi interesat să vizioneze filmul „Maria Mirabela”? Motivează-ți răspunsul într-un text de 30 -70 de cuvinte. **6 puncte**
4. Prezintă, în 30 – 70 de cuvinte, un element de conținut comun celor trei texte-suport. **6 puncte**
5. Numește o trăsătură a lui Alice din textul **B**, pe care o deduci din întâlnirea ei cu domnul Omidă, și justifică-ți alegerea într-un text de 50-70 de cuvinte. **8 puncte**
6. Comentează, în 50 -70 de cuvinte, unul dintre enunțurile din *Codul secret al Invizibililor* de la finalul textului **A**. **8 puncte**

SUBIECTUL AL III-LEA **40 de puncte**

Imaginează-ți că ai putea, asemenea fetiței din textul **A**, să pătrunzi în lumea din cartea ta preferată. Scrie un text narativ de minimum 200 de cuvinte în care să relatezi un episod important al cărții la care participi alături de personajul principal.

În elaborarea compunerii vei avea în vedere:

- folosirea a două figuri de stil diferite; **4 puncte**
- îmbinarea secvențelor narrative cu cele descriptive și dialogate; **6 puncte**

- dezvoltarea originală a unor idei creative adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; **8 puncte**
- respectarea convențiilor unui text narativ și a structurii compunerii; **8 puncte**
- utilizarea claselor morfologice specifice într-un limbaj expresiv. **6 puncte**

Vei primi **32 de puncte** pentru conținutul compunerii și **8 puncte** pentru redactare (utilizarea corectă a elementelor de gramatică și vocabular – 2 puncte; respectarea normelor de ortografie: 0-1 erori – 2p.; 2 greșeli – 1p.; 3 sau mai multe greșeli – 0p. 2 puncte; respectarea normelor de punctuație: 0-1 erori – 2p.; 2 greșeli – 1p.; 3 sau mai multe greșeli – 0p. 2 puncte; așezarea corectă în pagină și lizibilitatea scrisului – 2 puncte)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.